

PROGRAM WYCHOWAWCZY

**Gimnazjum Nr 5
z Oddziałami Integracyjnymi
w Jarocinie**

Rok szkolny 2013/2014

Wstęp

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców powinni realizować następujące cele pracy wychowawczej:

- Kształtowanie u uczniów takich postaw, zachowań i nawyków związanych życiem w rodzinie, grupie rówieśniczej i społeczeństwie, które wynikają ze świadomie przyjętego systemu wartości i sprzyjają podejmowaniu odpowiednich decyzji.
- Kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija wszelkie sfery swojej osobowości.

Rozdział I

Zadania wychowawcze ustanowione w celu ich realizowania, przestrzegania i poszanowania przez wszystkich członków społeczności szkoły:

1. Wspomaganie ucznia (w każdej działalności edukacyjnej) w rozwoju osobowym we wszystkich wymiarach, a zwłaszcza intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym.
2. Rozwijanie dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
3. Uczucie dzieci rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyboru i hierarchizacji tych wartości.
4. Kształtowanie u dzieci postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.
5. Uczucie szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego oraz przygotowanie do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
6. Wspieranie rodziców w dziedzinie wychowania – kierunek działalności wychowawczej jest zgodny z wolą rodziców.

Rozdział II

Opis różnorodnych sytuacji wychowawczych, w których uczniowie wykonują zadania o charakterze wychowawczym, poddawani są „próbom”, dokonują różnych wyborów – rozwijając osobowość i kształtując system wartości ustalony w rozdziale I programu.

Cele ogólne:

- Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć.
- Uczestnictwo w grupie.
- Rozwiązywanie problemów.
- Dbanie o zdrowie.

Proponowana tematyka zajęć:

- 1) Budowanie empatii:
  - Budowanie zaufania i samoświadomości,
  - Wzmocnienie poczucia własnej wartości.
- 2) Praca w grupie:
  - Ustanowienie reguł grupowych.
  - Ustalenie celów grupowych.
  - Ustalenie celów indywidualnych.
  - Obserwacja ról w grupie.
  - Grupowe podejmowanie decyzji.
  - Zapobieganie niewłaściwym zachowaniom w grupie i ich eliminowanie.
- 3) Poczucie własnej wartości:
  - Rozwijanie świadomości własnych zalet i wad.
  - Wymienianie się pozytywnymi odczuciami z innymi.
  - Umiejętność publicznego wypowiedzania uznanych przez siebie wartości.
- 4) Podejmowanie decyzji:
  - Rozwijanie tolerancji wobec cudzej odmienności, ale nie wobec zła.
  - Rozważanie decyzji alternatywnych i ich skutków.
  - Zastosowanie modelu podejmowania decyzji w prawdziwej sytuacji.
- 5) Jak porozumiewać się z innymi?
  - Rozwijanie umiejętności aktywnego słuchania.

- Uświadomienie znaczenia środków poglądowych w porozumiewaniu się.
  - Zapoznanie się z różnicami między komunikacją jednokierunkową i dwukierunkową.
  - Eliminowanie barier komunikacyjnych.
- 6) Co to znaczy być asertywnym?
- Poznanie własnego poziomu swobody w różnych sytuacjach.
  - Uczenie się rozpoznawania reakcji agresywnych, uległych i asertywnych.
  - Określanie swoich praw.
  - Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z odtrąceniem.
- 7) Jak radzić sobie ze stresem?
- Poznanie źródeł stresu.
  - Poznanie technik zmniejszających stres.
  - Poznanie stylów myślenia pozytywnego i negatywnego.
  - Racjonalne gospodarowanie czasem wolnym (turystyka, sport... - sposobami zapobiegania sytuacjom stresowym).
- 8) Jak walczyć z hałasem ?
- Poznanie negatywnych skutków przebywania w hałasie.
  - Umiejętność rozróżniania hałasu nieuniknionego od tego , którego możemy zniwelować.
  - Eliminowanie sytuacji hałasogennych.

Tematyka cykli problemowych wymienionych w rozdziale II i III Programu Wychowawczego Szkoły będzie realizowana z zastosowaniem następujących form i metod pracy:

1. Metody pracy:

- Gry i zabawy,
- Dyskusje na forum grupy,
- Scenki rodzajowe,
- Twórczość plastyczna i artystyczna dzieci,
- Gry dramatyczne,
- Trening umiejętności,
- Projektowanie dokumentów,
- Wycieczki tematyczne, turystyczno-krajoznawcze,
- Wyjazdy śródroczne.

2. Formy pracy:

- Praca w zespołach programowych,
- Praca w grupach,
- Praca indywidualna.

Rozdział III

Program działań przeciwstawiający się złu, agresji, zagrożeniom, patologii i uzależnieniom.

W związku z tym, że agresja i przemoc są specyficznymi formami komunikacji uczniów, bardzo ważnym jest zdefiniowanie pozytywnych celów zmierzających do ukształtowania i rozwoju prospołecznych zachowań uczniów.

Cele ogólne:

1. Zadania w odniesieniu do szkoły.

1.1 Praktyczne rozwiązania środowiskowe: bardzo często sama architektura i wystrój szkoły oraz ukształtowanie jej środowiska mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na zachowania uczniów i nauczycieli. Należy, więc zadbać o zwiększenie kolorytu, higieny oraz fantazyjnego ukształtowania terenu wewnętrznego i zewnętrznego, np.:

- a) Urządzić piękniejsze boisko szkolne (możliwość aktywnego spędzania przerw, miejsce wypoczynku);
- b) Zadbać o trawniki przy szkole;
- c) Postarać się o wspólny wystrój sal i korytarzy

1.2 Organizacja wewnętrzna.

- a) Dopuścić uczniów do podejmowania decyzji dotyczących szkoły, aby w ten sposób zwiększyć ich identyfikację ze szkołą.
- b) Poszerzenie ofert wspólnych imprez, które odnosiłyby się do następujących działań:
  - Wycieczki;
  - Święta i uroczystości szkolne;
  - Przedstawienia teatralne;
  - Zawody, projekty i wystawy;
  - Występy wokalne uczniów Gimnazjum.
  - Imprezy sportowe wewnętrzne, środowiskowe.

- c) Dodatkowe propozycje spędzania czasu po południu lub przed rozpoczęciem szkoły: szkoła może przyczynić się do tego, że uczniowie będą spędzać wolny czas sensownie i w ten sposób będą nadzorowani. Przykłady:
- Uczestnictwo w kółkach zainteresowań.
  - Stworzenie możliwości rozładowania stresu poprzez np. uprawianie sportu
  - Zajęcia w świetlicy szkolnej.
  - Zajęcia w bibliotece szkolnej
  - Zajęcia sojcoterapeutyczne.
- d) Celowe środki zaradcze na terenie szkoły ze szczególnym zakcentowaniem aspektów wychowawczo – dydaktycznych:
- Pogadanki wychowawcze: zagadnienie przemocy oraz jej zapobieganie w naszej szkole (analiza wyników badań, konsekwencje stosowania przemocy),
  - Nadzór podczas przerw i posiłków,
  - Dydaktyczno-wychowawcze opracowanie tematu przemocy: podniesienie kompetencji zapobiegania konfliktom również poprzez zastosowanie określonych materiałów i środków pomocy (środki literackie, muzyka, filmy wideo, malarstwo, grafika i inne)
- e) Szukanie pomocy poprzez:
- Czytanie książek specjalistycznych,
  - Branie udziału w proponowanych konferencjach doszkalających,
  - Tworzenie grupy samopomocy z innymi nauczycielami.

1.3. Integracja szkoły z najbliższym środowiskiem.

- a) Powołanie różnych grup roboczych i rad rodziców: klasowych i szkolnych.
- b) Współpraca z partnerami pozaszkolnymi: organizacje pozaszkolne, kluby sportowe itp.
- c) Przekazywanie uczniom różnych doświadczeń, wzorców oraz wzorców kulturowych.
- d) Opieka nad miejscami pamięci narodowej.

1.4 Przeciwdziałanie zagrożeniom w szkole i w drodze do niej: stworzenie atmosfery bezpieczeństwa na przerwach oraz w pomieszczeniach szkoły.

a) Zredukowanie nie nadzorowanych pomieszczeń.

- Nauczyciel opuszcza klasę przed przerwą jako ostatni i jako pierwszy wchodzi do niej po przerwie,
- Odpowiednią ilość nauczycieli pełni nadzór w czasie przerw i angażuje uczniów z klasy dyżurującej do pomocy.
- W sytuacjach niewłaściwego zachowania ucznia na terenie szkoły nauczyciel interweniuje natychmiast.

b) Ciekawie i estetyczne urządzenie pomieszczeń klasowych.

2. Środki zaradcze stosowane w ramach klasy.

2.1 Kształtowanie współodpowiedzialności za pomieszczenia i własność szkolną: wspólny wystrój klasy.

2.2 Organizacja wewnątrzklasowa:

a) Zasady organizacyjne:

- Zasady klasowe eliminujące przemoc : wyjaśnienie zajścia, pochwały , kary, umowy między uczniami i nauczycielami,
- Regularne rozmowy klasowe (egzekwowanie reguł, sprawdzanie ich przestrzegania).
- Szczególne zadania dla dzieci sprawiających trudności wychowawcze.
- Wprowadzić dyżury w celu sprzątnia i porządkowania.

b) Zasady wzajemnych relacji:

- Pomoc w nauce.
- Wspólne przedsięwzięcia klasowe (zabawa ,wycieczki)

c) Nauka tolerancji(wspólne wyszukiwanie w życiu codziennym pozytywnych doświadczeń związanych z tolerancyjnymi zachowaniami).

1.3 Otwarcie się klasy na środowisko szkolne i pozaszkolne:

- a) Współpraca między klasową radą rodziców i gronem pedagogicznym;
- b) Wizyty nauczycieli w domu rodzinnym w razie potrzeby (należy to zakomunikować na początku roku szkolnego wszystkim uczniom i rodzicom).
- c) „kontrakty”: szkoła i rodzice zawierają wspólnie „umowę” dotyczącą nauki i zachowania.

3. Profilaktyka uzależnień.

3.1 Cele:

- a) Dostarczenie podstawowych wiadomości o szkodliwości alkoholu i innych substancjach odurzających.
- b) Ujawnienie mitów na temat alkoholu.
- c) Rozpoznanie powodów, dla których ludzie piją, palą i używają narkotyków.
- d) Dostarczanie wiadomości o tworzeniu się uzależnienia.
- e) Destrukcyjny wpływ alkoholu na rodzinę.
- f) Poznawanie wpływu środków uzależniających na różne sfery życia.
- g) Uczenie się podejmowania racjonalnych decyzji związanych z alkoholem, nikotyną i innymi substancjami.
- h) Uczenie się umiejętności obrony przed naciskiem otoczenia.
- i) Dostarczanie wiadomości o pozytywnych wymiarach zdrowego trybu życia.

Rozdział IV

Stałe uroczystości różnego typu o charakterze wychowawczym i kulturalnym (kalendarz imprez).

Rozpoczęcie roku szkolnego
Sprzątanie świata Dzień Chłopca
Dzień Edukacji Narodowej
Święto Niepodległości
„Andrzejki”
Wigilia dla samotnych
Wigilie klasowe Walentynki Dzień Kobiet Drzwi Otwarte Szkoły
Dzień Samorządności
Apel upamiętniający rocznicę śmierci Jana Pawła II
Święto Konstytucji 3-go Maja
Dzień Sportu Dzień Dziecka Festyn rodzinny
Memoriał im. Macieja Udzika
Pożegnanie klas III gimnazjalnych
Zakończenie roku szkolnego

Rozdział V

Szkolny system zajęć pozalekcyjnych:

Cele:

- Rozwijanie talentów i zainteresowań,
- Zagospodarowanie wolnego czasu i dostarczanie miłej, kulturalnej rozrywki
- Kształtowanie postaw i umiejętności społecznych i organizacyjnych,
- Współpraca szkoły z samorządem uczniowskim.

Rodzaje zajęć pozalekcyjnych:

a) koła zainteresowań:

- kółko chemiczne,
- kółko literackie,
- kółko ekologiczne,
- kółko biologiczne,
- kółko teatralne,
- kółko polonistyczne,
- kółko plastyczne,
- kółko kulturalne,
- kółko historyczne,
- kółko matematyczne,
- MKS,
- Kółko informatyczne,
- Kółko rowerowe,
- Kółko językowe.

Rozdział VI

Współdziałanie wychowawców i rodziców.

Cele:

- Usprawnienie pracy wychowawczej w zakresie rozwijania przekonań, zainteresowań, postaw;
- Lepsze poznanie uczniów przez wychowawcę i rodziców;
- Włączenie rodziców w pracy na rzecz klasy i szkoły;
- Sugerowanie i umożliwienie rodzicom skutecznych form oddziaływań wychowawczych;
- Zapoznanie nauczycieli z sytuacją domową ucznia.

Zasady współpracy z rodzicami:

- a) Zasad pozytywnej motywacji (dobrowolny i chętny udział we współdziałaniu);
- b) Zasada partnerstwa;
- c) Zasada jedności oddziaływań;
- d) Zasada aktywnej i systematycznej współpracy.

Współdziałanie rodziców i wychowawcy sprowadzać się będzie do:

- a) Spotkań zbiorowych, klasowych (roboczych, towarzyskich, okolicznościowych, pedagogicznych), co najmniej dwa spotkania w każdym semestrze;
- b) Spotkań indywidualnych (konsultacje pedagogiczne, rozmowy);
- c) Konkretnych zadań wykonywanych na rzecz klasy.

Rozdział VII

Opis systemu motywacyjnego w zachowaniu.

1. Nagrody

Społeczność szkolna za wybitne osiągnięcia, rzetelną naukę, wzorową postawę i pracę na rzecz klasy i szkoły nagradza ucznia poprzez:

- a) Pochwałę wobec klasy udzieloną przez nauczyciela, wychowawcę klasy, dyrektora szkoły;
- b) Pochwałę dyrektora szkoły udzieloną wobec przedstawicieli uczniów poszczególnych klas, wobec uczniów całej szkoły (np. na apelu);
- c) Nagrodę od Rady Pedagogicznej w formie książki, dyplomu, listu pochwalnego;
- d) Nagrodę w formie upominku Rady Rodziców, przyznawana na wniosek Rady Pedagogicznej;

Medal szkoły otrzymują uczniowie z klasy III za całokształt osiągnięć w nauce, zachowaniu i pracy społecznej oraz wpis do „Złotej księgi” przyznawany uchwałą Rady Pedagogicznej wg ustalonego regulaminu .

2. Kary

Społeczność szkolna karze ucznia za nieprzestrzeganie regulaminu szkoły:

- a) Upomnienie lub nagana wychowawcy wobec klasy;
- b) Praca ucznia na rzecz klasy, szkoły;
- c) Upomnienie lub nagana dyrektora;
- d) Upomnienie lub nagana dyrektora wobec społeczności uczniowskiej, z jednoczesnym powiadomieniem rodziców o nagannym zachowaniu ucznia;
- e) Zawieszenie prawa do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, do korzystania z niektórych form pomocy socjalnej;
- f) Zakaz udziału w imprezach i wycieczkach szkolnych;
- g) Przeniesienie ucznia do równoległego oddziału bądź klasy tej szkoły;
- h) Przeniesienie ucznia do innej szkoły za zgodą kuratora oświaty.

W sytuacjach wyjątkowych (np. w przypadku zbiorowych wagarów, ucieczek z pojedynczych godzin lekcyjnych, celowego i systematycznego opuszczania godzin lekcyjnych bez usprawiedliwienia rodziców, bójek na terenie szkoły i innych nieprzewidzianych w Statucie Szkoły sytuacjach) o rodzaju postępowania wobec uczniów decydować będzie zwołany przez dyrektora szkoły lub jego zastępcę zespół nauczycieli.

Od każdej wymierzonej kary uczeń może się odwołać za pośrednictwem Samorządu Uczniowskiego, wychowawcy lub rodziców do dyrektora szkoły w terminie trzech dni. Dyrektor szkoły po ponownej wnikliwej analizie sprawy i ponownej konsultacji z zespołem nauczycieli podejmuje decyzje podtrzymującą lub zmieniającą poprzednie postanowienie. Od tej ostatecznej służy uczniom i jego rodzicom odwołanie w terminie 14 dni do Kuratora Oświaty w Poznaniu.

Niniejszy Program Wychowawczy Szkoły opiera się na obowiązujących aktach prawnych a w szczególności na Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Podstawie Programowej Kształcenia Ogólnego (Dz. nr 14 z 1999r.), Ustawie o działach administracji rządowej z dnia 4 września 1997r., Ustawie o systemie oświaty wraz z jej nowelizacją z dnia 25 lipca 1998r., Ustawie Karty Nauczyciela, rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, Konkordatem i innymi dokumentami władz kościelnych oraz z problematyką wychowawczą obecną w szeroko rozumianej polityce rządu m.in. Programie polityki prorodzinnej państwa, przyjętym przez Komitet Społeczny Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1998r.

Program ten stanowi próbę sformalizowanego zapisu pracy wychowawczej szkoły i będzie w trakcie realizacji ulegał stałej ewaluacji.

I. Obowiązki wychowawcy:

1. Jest bezpośrednio odpowiedzialny za proces wychowawczy powierzonych mu wychowanków.
2. Jest zobowiązany do rozpoznania sytuacji wychowawczej uczniów i poinformowania uczących nauczycieli o trudnych przypadkach w tym zakresie.
3. Podejmuje systematyczne wysiłki zmierzające do wytworzenia prawidłowej atmosfery wspólnoty klasowej.
4. Na bieżąco obserwuje i kontroluje postęp wychowawczy, dydaktyczny oraz absencje na zajęciach lekcyjnych, w razie niepokojących sytuacji wchodzi w bezpośredni kontakt z rodzicami.
5. Na początku roku szkolnego przedstawia uczniom Statut Szkoły, Wewnątrzszkolny Szkolny System Oceniania.
6. Ma obowiązek corocznego zapoznania rodziców podczas pierwszego spotkania o obowiązujących w szkole przepisach i wymogach (statut, kryteria oceniania, promowania, wymagania na poszczególne oceny).
7. Prawidłowo i systematycznie prowadzi dokumentację klasową.
8. Prowadzi lekcje wychowawcze wg przygotowanego przez siebie planu.
9. Wraz z uczniami swojej klasy dba o estetykę, czystość i wygląd sali lekcyjnej, którą się opiekuje.